

KÕRIPÕLETIK EHK LARÜNGIIT

Kõripõletik ehk larüngiit on kõripiirkonna turseline või põletikuline protsess, millega kaasneb häälepaelte ja kõri limaskesta turse. See on ka põhjus, miks sissehingamine raskeneb ja võib tekkida hingamispeetus. Äge kõripõletik on meie kliimas väga sage haigus. Larüngiiti esineb kõige enam sügisel ja talve algul. Tekitajaks on sagedamini viirused (näiteks paragripp või gripp), harvem bakterid. Kõriturset võivad tekitada ka erinevad allergeenid (näiteks õietolmud õitsemisaegadel). Peale allergia soodustab larüngiidi teket vanemate suitsetamine eluruumides.

Larüngiidi omapäraks on see, et sageli kipub see tekkima öösel. Palavikku enamasti ei ole. Sissehingamine võib olla raske, hääled on kähe, kurk kuiv, haukuv kõha. Rääkides ja neelates võib esineda vähest kurgu valulikkust. Võib kaasneda ka nohu. Larüngiidi korral on äkilise lämbumise oht üliväike, kuid pikalt kestnud õhupuudus tekitab lapse täielikku kurnatust, rahutust ja tsüanoosi (sinaka jumega nahk).

Larüngiit esineb sageli viiruslike hingamisteede infektsioonide puhul.

Sümptomid

- ❖ Kerge kõripõletiku korral on haiguse peamine tunnus haukua iseloomuga kõha. Lapsel puudub sissehingamisraskus, mis võib aga tekkida köhimisel või nutmisel. Laps on ärkvel olles enamasti ergas.
- ❖ Keskmise raskusega kõripõletiku korral esineb sissehingamisraskus ka siis, kui laps on rahulikult. Laps kasutab hingamisel abilihaseid (roidevahemikes on hingamisel näha sissetõmbeid). Lapse üldseisund on häiritud.
- ❖ Raske kõripõletiku korral esineb sissehingamisraskus püsivalt, laps kasutab hingamisel abilihaseid, tema nahk on kahvatu-sinakas. Laps on raskes üldseisundis, rahutu, väga erutatud või vastupidi: loid ja apaatne. Tegemist on eluohtliku seisundiga

Esmaabi

- ❖ Last tuleb rahustada ja lohutada. Nuttes ja rabeledes muutub hingamine veelgi raskemaks.
- ❖ Last tuleb hoida rohkem istuvas asendis ning kergitada tema voodi pealust kõrgemaks.
- ❖ Jahe õhk alandab limaskesta turset, mistõttu võib last soojalt riietades avada akna või minna õue (rõdule). Abi võib olla ka inhalatsiooniparaadi auru hingamisest või kuuma jooksva vee abil võimalikult niiskeks muudetud õhu hingamisest vannitoas.
- ❖ Lapsele tuleb pakkuda piisavalt juua.
- ❖ Vajadusel anda palavikku alandavat ravimit.
- ❖ Lapsevanem peab jääma lapse lähedusse kogu haiguse ajaks.

Kui vaatamata rakendatud võtetele lapse seisund ei parane, püsib raskendatud sissehingamine, mille tunnuseks on „lõrisev või vilisev hingamine“, kaasnevad õhupuuduse tunnused: lapse huuled muutuvad sinakaks, lapse üldseisund halveneb, laps on rahutu või loid, tuleks kutsuda kiirabi või pöörduda kiiresti EMO-sse.

Ravi

Raviks on auruinhalatsioon adrenaliiniga, mille koguse määrab arst. Haiglas antakse vajadusel veel hormoonravi ja jälgitakse üldseisundit. Vastavalt vajadusele määrab arst veel lisaravi. Õige tegutsemise korral möödub larüngiidihoog mõne tunniga.

Kasutatud materjal:

Laryngitis. Symptoms and causes. (2022). Mayo Clinic

<https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/laryngitis/symptoms-causes/syc-20374262>

Oona. M., Tamm E., Lokk A., Palumäe Ü.M. (2012). Laste hingamisteede ägedad infektsioonid ja nende kodused ravivõtted. Juhendmaterjal.

[hingamisteede_a53trykk\(4\).pdf](#)

Koostatud SA Pärnu Haigla Naiste- ja Lastekiinik 2023